

Indretning og drift af tandklinikker

Vejledning om miljøforhold

Formål

Formålet med denne vejledning er at sikre, at brugen af amalgam på tandlægeklinikker ikke giver anledning til unødigt udledning af amalgam via spildevand.

Amalgam er en legering, hvori der indgår kviksølv. Kviksølv er omfattet af Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer. Kviksølv er miljømæssigt problematisk og sundhedsskadeligt.

Ved tandklinikker forstås alle klinikker, der foretager behandling af tænder på patienter, dvs. klinikker der udborer gamle og/eller laver nye amalgamfyldninger. Rent tandteknisk fremstillingsvirksomhed er ikke omfattet.

Godkendelse og montering af amalgamfiltre

Tandklinikken skal være indrettet således, at afløbsvand fra units, hvor der foretages amalgamarbejde, passerer et amalgamfilter af godkendt type.

Filtre findes både indbygget i units og som eksterne enheder monteret mellem unit og afløb. Ved filtrenes opbygning og virkemåde skelnes mellem principper som centrifugering, sedimentation og ionbytning. Forskelle i filtrenes opbygning gør, at de har varierende maksimalt flow/kapacitet.

Filtrene skal være godkendte efter enten ISO-standard "ISO-11143 Dental equipment – Amalgam separators" eller overholde de specifikationer, der er fastsat i "Specifikationer vedrørende afprøvning af amalgamudskillere" (28/6-90), der er udarbejdet af Århus Tandlægehøjskole.

Filtrene skal monteres i overensstemmelse med producentens anvisninger.

Vedligeholdelse af amalgamfiltre

De installerede amalgamfiltre skal vedligeholdes og tømmes for at virke efter hensigten og tilbageholde amalgamrester optimalt.

Den daglige vedligeholdelse skal udføres i overensstemmelse med producentens anvisninger, som beskrevet i brugervejledningen til filtret.

Filtret skal tømmes/udskiftes i overensstemmelse med producentens anvisninger, som beskrevet i brugervejledningen til filtret.

Brugervejledningen til filtret skal forefindes i klinikken, og personalet bør kende indholdet af vejledningen.

Drift af klinikken

Alle klinikredskaber, hvorpå der sidder amalgamrester skal skylles særskilt inden almindelig opvask eller rengøring, især amalgampistoler, knetere, der anvendes til pakning af pistol, grovfilter/si samt diverse håndinstrumenter, hvorpå der sidder amalgamrester.

Vand fra den særskilte afskylning skal passere et af klinikens amalgamfiltre inden udledning, for at forhindre at eventuelle amalgampartikler ledes direkte til kloak.

Afskylning kan foretages direkte i fontænen eller i en balje, der senere tømmes i fontænen. Når vandet hældes ud, bør man være opmærksom på, at vandet strømmer tilpas langsomt gennem filtret (overholder filterets maksimale flowkapacitet).

Vaskevandet kan også suges op med mundsuget, hvis der ikke er fontæne på klinikken.

Der kan samles amalgamrester i vandlåse under vaske, hvor der tidligere har været hældt amalgamholdigt vaskevand ud. Derfor er det hensigtsmæssigt at tømme relevante vandlåse og bortskaffe slam herfra som farligt affald.

Affald og bortskaffelse

Der fremkommer flere typer affald fra driften af tandlæger.

Alle typer affald skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler, der er beskrevet i kommunens Regulativ for erhvervsaffald. Regulativet kan rekvireres på kommunens hjemmeside (www.ltk.dk) eller ved henvendelse til Teknisk Service på tlf. 45 87 35 00.

Nedenfor er angivet hvordan en række affaldstyper skal bortskaffes.

Som farligt affald:

- Tænder med amalgamfyldninger
- Tandslam (fra grovfilter)
- Amalgamaffald incl. brugte amalgamkapsler
- Fremkalder, fixer og andre kemikalier
- Blyfolie
- Uhærdet plastfyldningsmateriale

Som klinisk risikoaffald (sygehusaffald):

- Kanyler
- Knive, skalpeller mm.
- Smitteførende affald, herunder engangsmateriale vådt af blod, pus eller vævsvæsker

Som dagrenovation:

- Tænder med plastfyldning/uden fyldning
- Gips i mindre mængde
- Vatruller, gazetamponer mm., hvor blod mm. er absorberet.

Farligt affald skal være emballeret i hensigtsmæssigt tæt emballage og hvis muligt afleveres i originalemballage. Desuden skal affaldet være forsynet med tydelig mærkning.

Farligt affald i mindre mængde kan afleveres på kommunens Genbrugsstation, Firskovvej 9. For klinisk risikoaffald (sygehusaffald) gælder en særlig ordning. Information herom kan fås i Teknisk Service på tlf. 45 97 35 00.

Klinikken skal kunne dokumentere, at det farlige affald er bortskaffet efter de til enhver tid gældende regler.

Egenkontrol

Klinikken bør føre driftsjournal for amalgamfiltrene. Journalen bør indeholde oplysninger om tømning/udskiftning, serviceeftersyn og eventuelle driftsuheld med amalgamudskilleren.

Driftsjournalen bør desuden indeholde dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald og denne dokumentation kan bestå af kvitteringer for aflevering af farligt affald.

Driftsjournalen bør indeholde oplysninger for de seneste 5 år og bør være tilgængelige for tilsynsmyndigheden.

Påbud m.m.

Hvis tandklinikken ikke følger denne vejledning, og hvis kommunen vurderer, at tandklinikken drift eller indretning giver anledning til væsentlig forurening, kan kommunen give påbud om, at forureningen skal nedbringes. Påbud kan ligeledes gives, hvis kommunen skønner, at der er nærliggende risiko for væsentlig forurening.

Hvis forureningen ikke kan nedbringes, kan kommunen nedlægge forbud mod driften af virksomheden.

Påbud vil i givet fald blive meddelt efter § 30 eller § 42 i Miljøbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse).

Påbud vil blive forvarslet og kan påklages til Miljøstyrelsen.

Lyngby-Taarbæk Kommune, d. 15.marts 2007 (rev. marts 2013)